

Resultatstrategi för Sveriges
internationella bistånd i

Uganda

2014 – 2018

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm

Tel: 08-405 10 00, Webb: www.ud.se

Omslag: UD-KOM, Tryck: Elanders Grafisk Service 2014

Artikelnr: UD 14.039

REGERINGSKANSLIET

 REGERINGEN	Regeringsbeslut III:1
Utrikesdepartementet	2014-07-24 UF2013/723334/UD/AF
	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) 105 25 STOCKHOLM

Resultatstrategi för Sveriges internationella bistånd till Uganda 2014-2018
1 bilaga

Ärendet
I beslut den 27 juni 2013 (UF2013/38840/UD/USTYR) uppdrog regeringen åt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) att inkomma med resultatförslag avseende Sveriges internationella bistånd till Uganda. Sida har i en skrivelse den 26 november 2013 överlämnat resultatförslaget. Sida har i skrivelse den 13 mars 2014 kompletterat sitt resultatförslag. Inom Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) har därefter utarbetats förslag till resultatstrategi för Uganda avseende perioden 2014–2018.

Regeringen beslutade den 19 mars 2009 (UD2007/33038/AF) om en samarbetsstrategi för utvecklingssamarbetet med Uganda 2009–2013. I regleringsbrev för budgetåret 2014 avseende Sida förlängdes strategin att gälla längst t.o.m. den 31 december 2014 eller till dess regeringen dessförinnan fattat beslut om en ny strategi.

Regeringens beslut
Regeringen beslutar att fastställa en resultatstrategi för Sveriges internationella bistånd till Uganda 2014–2018 i enlighet med *bilagan*.

Regeringen uppdrar åt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete att i enlighet med denna resultatstrategi ansvara för genomförandet av Sveriges internationella bistånd till Uganda.

Samarbetsstrategin för Uganda ersätts av föreliggande strategi och ska inte längre gälla.

På regeringens vägnar
Hillevi Engström

Frida Åkerberg

<small>Postadress 103 33 Stockholm</small>	<small>Telefonväxel 08-405 10 00</small>	<small>E-post: foreign.registrator@gov.se</small>
<small>Besöksadress Drottninggatan 21</small>	<small>Telefax 08-723 11 76</small>	

Resultatstrategi för Sveriges internationella bistånd i Uganda 2014–2018

1. Förväntade resultat

Denna resultatstrategi styr användningen av medel som anslås under anslagspost 9 Afrika i regleringsbrevet för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) för respektive budgetår. Strategin ska gälla under perioden 2014–2018 och omfattar 1 350 miljoner kronor.

Verksamheten inom ramen för strategin syftar till att bidra till att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna i Uganda, öka möjligheterna till försörjning och bidra till förbättrad hälsa och frihet från våld för den ugandiska befolkningen.

Verksamheten inom ramen för strategin förväntas bidra till att uppnå delmål 1, 2, 4 och 5 i regeringens biståndspolitiska plattform (skr.2013/14:131).

Insatserna inom ramen för strategin förväntas bidra till följande resultat:

Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck (delmål 1)

- Ökad kapacitet hos det civila samhället att verka för respekten för medborgliga och politiska rättigheter
- Ökad kapacitet hos det civila samhället att främja medborgares förutsättningar att påverka politiska processer och utkräva ansvar
- Ökad rättssäkerhet, med fokus på tillgång till rättvisa, för människor som lever i fattigdom

Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt och erhålla god utbildning (delmål 2)

- Stärkt konkurrenskraft hos producenter och leverantörer av varor och tjänster

- Ökade möjligheter till produktiv sysselsättning för kvinnor och ungdomar
- Ökad tillgång till och kontroll över produktiva resurser för kvinnor
- Förbättrad tillgång till sociala skyddsnet för utsatta barn

Förbättrad grundläggande hälsa (delmål 4)

- Förbättrad tillgång till barn- och mödrahälsovård av god kvalitet
- Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter tillgodoses i större utsträckning för kvinnor, män, flickor och pojkar

Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld (delmål 5)

- Stärkt kapacitet att förebygga könsrelaterat våld

2. Landkontext

Trots relativt god ekonomisk tillväxt och makroekonomisk stabilitet kännetecknas Uganda av utbredd fattigdom och hög befolkningstillväxt. Andelen människor som lever i fattigdom har minskat under de senaste 20 åren, men den snabba befolkningstillväxten har inneburit att det totala antalet fattiga har ökat. Jordbruket, inom vilket merparten av fattiga människor är sysselsatta, ger inte tillräckliga försörjningsmöjligheter för den växande befolkningen. Försörjningsmöjligheterna inom övriga sektorer såsom industrin och den privata tjänstesektorn har inte ökat i tillräcklig takt. Affärsklimatet, låg utbildningsnivå och bristande infrastruktur bidrar till låg konkurrenskraft hos det ugandiska näringslivet.

Ett stort utvecklingshinder är den utbredda korruptionen. Efterverkningar av tidigare väpnade konflikter samt bristande personlig säkerhet bidrar också till att göra situationen svår för många människor som lever i fattigdom. Andra utvecklingshinder är bristande jämställdhet,

miljöförstöring och klimatförändringar. Den höga befolkningstillväxten sätter stor press på hälsovård och utbildning. Den arbetande befolkningen har en hög försörjningsbörda. Ungdomsarbetslösheten är hög. Ugandas egen resursmobilisering är bland de lägsta i regionen, men förväntas öka till följd av utvinning av landets naturresurser såsom olja och gas. För långsiktig hållbar utveckling bör denna utvinning ta hänsyn till miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter. Positiva trender i Ugandas utveckling är den relativt sett goda ekonomiska tillväxten det senaste decenniet, goda förutsättningar för ytterligare tillväxtökning på medellång sikt samt en förbättrad säkerhetssituation i de tidigare konfliktdrabbade områdena. Trots att flerpartisystem har införts är maktkoncentrationen fortsatt hög och den politiska oppositionen är splittrad.

Bevekelsegrunden för svenskt biståndsenagemang är den utbredda fattigdomen samt den bristande respekten för de mänskliga rättigheterna. Sverige har ett långvarigt biståndsenagemang i Uganda, och har ett mervärde i att driva motvindsfrågor, inklusive yttrandefrihet, kvinnors egenmakt och jämställdhet, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter tillgång till preventivmedel samt HBT-personers rättigheter.

3. Verksamhet

Sida kan använda de samarbetspartner och samarbetsformer som mest effektivt bidrar till att nå långsiktigt hållbara resultat med följande begränsningar vad gäller samarbete med staten.

Möjligheterna till samarbete med staten under strategiperioden baseras på utvecklingen avseende regeringens respekt för mänskliga rättigheter och utvecklingen avseende korruptionen. Respekten för mänskliga rättigheter har utvecklats i negativ riktning och korruptionen är fortsatt omfattande vilket gör möjligheterna att samarbeta med staten är begränsade. Som en följd av detta ska samarbete med staten i möjligaste mån undvikas.

Möjligheterna till samarbete med staten kan komma att ändras under strategiperioden.

Samarbetet bör utformas på ett sådant sätt att det bidrar till ökad öppenhet, fokus på resultat och långsiktigt hållbar kapacitet. Långsiktigt programbaserat stöd kan kombineras med strategiska och katalytiska insatser. Regeringen bedömer att det inte är aktuellt med generellt budgetstöd. Sida ska identifiera förändringsaktörer som kan bidra till en positiv utveckling i enlighet med förväntade resultat. Genom att arbeta brett och stödja olika förändringsaktörer finns möjlighet att möta de mest centrala utvecklingsutmaningarna i Uganda.

Gränsöverskridande program och samarbeten mellan länder i regionen kan utvecklas som ett komplement till, och i synergi med, bilaterala insatser. Sverige stödjer genom anslagsposten Forsknings-samarbete utvecklingen av den inhemska forskningskapaciteten i Uganda. Synergier med forskningssamarbetet bör sökas för att främja kunskap och innovation inom samtliga resultatområden.

Sverige ska verka för en sammanhållen och effektiv biståndssamordning, framförallt genom ett aktivt deltagande i EU:s biståndssamordning och gemensamprogrammering.

Den övergripande risken i genomförandet står att finna i den utbredda korruptionen, vilket särskilt bör beaktas i utformningen av biståndet. Biståndet ska, där så är möjligt, bidra till att förebygga och förhindra korruption.

3.1 Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck

Respekten för de medborgerliga och politiska rättigheterna i Uganda är svag. Maktkoncentrationen är hög och den politiska oppositionen är splittrad. Demokratiskt underskott, brist på ansvarsutkrävande, inskränkningar av medborgerliga och politiska rättigheter, inklusive inskränkningar i yttrandefrihet och mediefrihet, samt diskriminering av utsatta grupper utgör utvecklingsutmaningar för Uganda.

Genom att stödja förändringsaktörer inom civilsamhälle och näringsliv som verkar för reformer för ett mer effektivt och jämlikt rättsväsende skapas bättre förutsättningar för ökad demokrati och en fungerande rättsstat i landet. Aktörer inom det civila samhället förväntas också tillgängliggöra information och öka kunskapen hos människor om deras medborgerliga och politiska rättigheter och hur de utövar dessa.

Sveriges bistånd ska inriktas på att ge medborgarna möjlighet att utkräva ansvar av regeringen, exempelvis genom stöd till civila samhället. Biståndet ska även inriktas på att stärka aktörer som verkar för ökad respekt för politiska och medborgerliga rättigheter samt ökad transparens och ansvarsutkrävande mellan stat och medborgare. Det civila samhället har en viktig roll att spela för att människor som lever i fattigdom ska få tillgång till rättshjälp. Sverige ska även fortsatt ta en aktiv roll i att stödja HBT-personers rättigheter.

Sveriges tidigare arbete för att stärka respekten för mänskliga rättigheter i Uganda uppvisar blandade resultat vilket har att göra med den politiska utvecklingen i Uganda. Det finns därför stora risker att resultat inte uppnås. Denna risknivå kan ändå accepteras givet utmaningarna på området.

3.2 Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt och erhålla god utbildning

Den utbredda fattigdomen, ungdomsarbetslösheten och den tunga försörjningsbördan hos den arbetande befolkningen motiverar ett svenskt fokus på stärkt konkurrenskraft och på ökade möjligheter till produktiv sysselsättning. Ökad tillväxt till följd av stärkt konkurrenskraft och ökade möjligheter till produktiv sysselsättning förväntas bidra till ökad offentlig resursmobilisering, vilket i sin tur är en förutsättning för fortsatta satsningar på områden såsom hälsa och utbildning.

För att stärka konkurrenskraften hos de inhemska leverantörerna av varor och tjänster kan det behövas insatser för förbättrat affärsklimat, ökade möjligheter till handel inom regionen och med övriga världen samt för minskad korruption.

Genom att bidra till att öka kvinnors tillgång till och kontroll över produktiva resurser kan Sverige bidra till ökad jämställdhet i Uganda. En förutsättning för kvinnors deltagande är att flickor får tillgång till utbildning och ges möjligheter att färdigställa sin skolgång. Då kvinnor i större utsträckning än män lever i fattigdom och då de ofta bär ett stort ansvar för familjens försörjning, förväntas satsningar på kvinnors tillgång till och kontroll över produktiva resurser bidra till minskad fattigdom, exempelvis genom ökade möjligheter för kvinnor och unga att försörja sig på landsbygden genom jordbruket.

För att svenskt bistånd ska nå fram till de mest utsatta barnen, bland annat föräldralösa barn som lever med äldre, krävs ökad tillgång till sociala skyddsnet. För att möjliggöra utbyggnaden av sociala skyddsnet ska i första hand lämpliga icke-statliga genomförandeparter sökas. Om hållbara resultat endast kan uppnås genom samarbete med staten kan Sida överväga ett samarbete med staten, företrädesvis genom resultatbaserat bistånd.

3.3 Förbättrad grundläggande hälsa

Hög befolkningstillväxt tillsammans med stora sjukdomsutmaningar, däribland malaria och hiv/aids, har lett till ett ansträngt hälsosystem i Uganda. Det finns stora behov av förbättrad tillgång till barn- och mödrhälsa samtidigt som det är ett område där Sverige har hög kompetens och lång närvaro i Uganda.

Sverige har även ett mervärde inom det bredare området och motvindsfrågan sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Detta inkluderar bland annat tillgång till preventivmedel och säker och laglig abort.

Befolkningsökningen belyser behovet av förbättrad tillgång till preventivmedel samt information och kunskap om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Särskilt HBT-personers rättigheter är ett svårarbetat område i Uganda.

3.4 Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld

Våld mot kvinnor är utbrett i Uganda, och Sverige ska därför bidra till insatser som motverkar det könsrelaterade våldet i enlighet med säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Sverige har ett särskilt mervärde i att arbeta med män och pojkar för att minska könsrelaterat våld.

4. Uppföljning

Formerna för uppföljning framgår av regeringens riktlinjer för resultatstrategier inom Sveriges internationella bistånd.

I syfte att följa upp möjligheterna till stat-till-stat-samarbete ska frågan diskuteras vid de återkommande samråden mellan Sida och Regeringskansliet (Utrikesdepartementet).